

DÉLVIDÉK

Verseczi társadalmi és közművelődési vegyes tartalmú hetilap.

Szerkesztőségi iroda: Versecz, laktanya-uteza 1054. szám — ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden küldemény és levelezés. A szerkesztőség számára a levelek és egyéb írásbeli közlemények különben üzv. Kirchner-né felvételi és rendelő irodájában (az Andrássy-sétány és iskola-uteza sarkán lévő Kádics-féle házban) is átvételnek.
Előfizetési díj: Negyedévre 1 frt. 25 kr. — Félévre 2 frt. 50 kr. — Egész évre 5 frt.

Egyes szám ára 10 kr.

Felelős szerkesztő: **Perjessy Lajos**

Kiadó-hivatal: Kirchner-féle könyvnyomda Verseczen — ide intézendők a kiadó-hivatalt illető előfizetések, hirdetések és felszólamlások.

Hirdetési díj: A hirdetésekért járó díj legutányosabbban számítottatik. — Bélyegdíj minden beiktatásért 30 kr. — A nyitásban egy sor 10 kr. — A hirdetésekért kérjük pénteken délig beküldeni.

2 évfolyam.

Vasárnap 1893. évi június 25-én.

26. szám.

Versecz 1893. június 8.

Társadalmi intézményeink között, melyek az emberiség történetében fontos szerepet játszottak, melyek a társadalom átalakulására döntő befolyást gyakorolnak: méltán említik az elsők között a sajtót. Ez van hivatva a nemzetek szellemi és anyagi érdekeit képviselni, ez veszi védszárnnyai alá a társadalmi érdekek minden mozzanatát. És nem nagyítanak azok, kik a sajtót a nagyhatalmak közé sorozzák, mert valóban hatalmában áll a sajtónak ítélni azok felett, kik a közéletben szerepelnek, és a rendelkezésre álló fegyverekkel küzdeni azok ellen, kik kötelességeik teljesítésében — habár jóhiszeműleg is — nem jó uton járnak.

Az egész földtekén, hol a civilizáció terjeszti áldásait, alig van hely, hol ne küzdene az emberiség érdekében; s ott, hol a sajtó hivatását jól fogják fel, hol nem áll zsarnoki önkény vagy törpe egyéni érdekek szolgálatában, a szabadelvű irány harcosaként jelentkeznek.

Csoda-e tehát, hogy a sajtónak hazánkban is magaslatos hivatása volt a múltban, hivatása van jelenben, és lesz a jövőben. Mindnyájan tudjuk, hogy a negyvenes években mily nagyszerű hatást gyakoroltak a százados álmából felébredt nemzetre ama gyújtó, lelkesítő cikkek, melyeknek *Kossuth* Lajos volt írójuk. S az elnyomatás korszakában is a sajtó adott kifejezést a nemzet aspirációnak, vágyainak, habár a cenzura bilincseibe volt verve; de a zsarnoki hata-

lom hozzászoktatta a közönséget a sorok között olvasni.

Midőn sajtónk lerázhatta a cenzura bilincseit, és a nemzet fia szabadon hirdethették meggyőződésüket; hírlapirodalomunk virágzásnak indult. A sajtó utján adtak kifejezést eszméiknek Deák, Kemény, Eötvös és hazánk megannyi nagyjai. Akkor kevés lapunk volt, a közönség egyes férfiakkal, a cikkek íróival állott szemközt: ma számos lapunk van, és nem személyekkel, hanem lapokkal érintkezünk.

Azt mondják, hogy a sajtó ma már hanyatlásnak indul, hogy hasztalan keressük a stylusban azt a meggondoltságot, melyet sajtónk arany korában volt alkalmunk tapasztalhatni. Nem akarjuk ezek véleményét föltétlenül elítélni; annyi bizonyos, hogy a sajtó ama régi puritán alakban ma már nem felel meg a céljának.

A mai közönség sokkal követelőbb, s ha sajtónk eme fokozatos követelésekkel szemközt nem emelkedhetett ama magaslatra, melyen a külföldi, kivált az angol sajtó áll, annak okka az, hogy kiválólag politikával szeretünk foglalkozni, s így lapjaink is pártok politikájának lévén támogatói, gyakran a legfontosabb társadalmi érdekeket mellőzik.

Majd ha általánossá lesz a meggyőződés, hogy a sajtó hivatása az, hogy a közélet társadalmi momentumaival ép oly mértékben foglalkozzék, mint a politikával: hisszük, hogy virágzásnak indul a hírlapirodalom és be fog következni annak valódi aranykora. Azt az érdemet, nem lehet

eltagadni hazai sajtónktól, hogy minden időben törhetlen zászlóvivője volt a hazafiságnak.

Ha most sajtónk külső jelenségeit vizsgáljuk vizsgálat alá, minden gondolkodó előtt fel fog tűnni az a körülmény, hogy most egyszerre oly sok lap keletkezett. Ez nem abnormalis állapot. Így volt ez mindenütt. Eleinte igen sok lap keletkezik, beáll a hírlapok decentralisatiója. De bizonyos, hogy ez nem tarthat sokáig: később, midőn a hírlapirodalom fejlődésében megerősödik, szükségképen koncentrálja erejét, az életrevaló tovább fog fejlődni, fen fog maradni.

Vannak, a kik azt mondják, hogy a vidéki lapoknak nincs hivatásuk. De ez állítás elfogult. Igenis, a vidéki lapoknak van hatásuk, mert minden megyének városnak, minden vidéknek vannak az állam érdekein belül sajátos érdekei. **R.**

Versecz és vidéke magyar nyelvterjesztő egyesülete

a múlt kedden d. u. 4 órakor rendes választmányi ülést tartott a vároháza tanács-termében.

E választmányi ülés legfontosabb tárgyát a „Délvidéki szini szövetkezet“ verseczi osztályának a szini évad biztosítása czéljából megindított bérletgyűjtésének ügye képezte.

Daczára annak, hogy a kibocsátott gyűjtőívnek csak egyik részébe nyerhetett bepillantást a választmány, örömmel konstatahatta, hogy az eddigi aláírt bér-

Tárca.

A tanítókisasszony regénye.

Írta **Perjessy Lajos**.
(Folytatás)

Kis leányom sírni kezdett, az öreg közeledett felém. A kedves szeretetre méltó kollega észrevette a dolgot, türelmes nézett rám.

— Szegény nővérem gyermeke, hozsom a gyermek kórházba — ő szegény nem jöhetett, nagyon beteg — hazudtam fölig pirulva.

— Ugy?! Milyen jó szívű is vagy te. Mennyi idős lehet a kicsike?

— Nem tudom, feleltem nagy zavartban.

— Nem! Különös! Szegény nővéredről soha sem szóltál egy szót sem fülemhez hajolt és súgva mondta: Tudod, olyan különös hír terjedt el rólad a nagybácsiról is beszélnek . . . ! Vigyázz! Pá! Adieu! Sok szerencsét!

Eltűnt melőtem a kedves kollega. Még csak kezét sem fogott

A József külváros egyik mellékutcájában hosszú alacsony sárga ház kapuja előtt állott meg velünk a bérkocsi. A hentes bolt, a greiszleréből, a kis kocsma ajtajából kíváncsi fejek kandikáltak elő. Pizkos, rongyos bámuló gyermekhad rohant

elő a kapu alul. A meglehetősen széles udvaron, az ajtó előtt egész sereg népség végezte napi foglalatosságát. A suszter, szabó kint dolgozott — a kút körül csevegő asszonyok mostak, odább egy esenyevész akácfa alatt 3 — 4 leány vasalta a hófehér fértingeket. Pizkos pongyolában öregebb asszonyok ültek egyik szögletben, körülöttük félig meztelen gyermekek csúszkáltak a földön. Szinte öntudatlan követtem az öreg asszonyt, ki az udvar legvégső lakásába vezetett.

Az ajtó felett kopott, esőmosta kép lógott, a „Szent Anya“ képe, karján a kisdéddel, alatta durva mázolásal felírva: „Kuvik Teréz okl. szülésznök, külön szobák teljes ellátással.“

Egy nyomorult keskeny szobákába tuskolt be az öreg asszony. Kis leányomat letette a rendtelenségben lévő ágyra, melynek színes takarója alól, a szakadások közt kiki látszott a pizkos ágynemű. Legelőször az ablakot nyitottam fel, mert valami ismeretlen folyó orvosságféle illat töltötte be a szobát.

— A leányom a betegeknek jár, de délfelé hazajön, a kicsit csak bizza rám nagysága, ha ki akar menni, kimaradhat, a meddig tetszik. — különben pontosan 12 órakor szokunk emni, ha elkésnek, később már nem szolgálhatunk semmivel — ez a házi rendünk. Vannak itt többen is a mellékszobákban, de azok még fekszenek.

Kis leányomat rendbe szedtem! Édesdeden aludt a kegyetlen éjszakai utazás után. A nagysá-

gos úr 11 órára ugys találkozót tűzött ki — siettem, hogy el ne késsem!

— Megsápadtál kis paedagogusom! Egyetlen gyönyörűségem! De lássuk csak látod így még szebb, így még bájolóbb vagy ezzel a halaványággoddal. Ne felej, van új állomás, még pedig itt a fővárosban! Megválasztottak, itt a decretum! Hát mond, sokat szenvedtél?

— Nagyon sokat!

— Kis bohó! Boldog csak az lehet, ki sorával meg tud elégedni. Hogy irigykednek majd rád a többiek: a fővárosba jutottál. Látod, milyen hatalmas van a te fogadott nagybácsidnak, ki biztosítja egész életed.

— Miért nem hagyott ott a fürdőben?! Rettenetes helyre vezetett az az öreg asszony.

— Mond, beszéld el, milyen?

— A haszontalan nyomorult megesalt! Én nem mehetek oda, kedves — elgondolhatod. — Leirta előttem, hogy mily nyugalom, mily magánosság, elzárkózottság van ott.

— Nem maradhatok tovább, szabadítson ki! de mit teszek kis leányommal? Tanácsot kérek, szeretem a kis teremést, nem válok meg tőle.

— Ostobácska, beszédecske! Hát aztán talán kedves fővárosi tanítónő nagysám, ugy-e nagyobb lakást tart majd, dajkát fogad, hogy addig, a míg az iskolában lesz, az gondozza a kicsit saját lakásában. Szerfelett érdekes lesz, mikor elterjed a híre, hogy milyen szép kis babája van a ta-

letek összege már is körülbelül 1000 forintot tesz ki, s a mennyiben a bérletgyűjtés még most is folyik — s tekintve városunk intelligenciájának az ügy iránti élénk érdeklődését — a választmány által a közös értekezleten felajánlott 1200 frt könnyen elérhető lesz. A fizetés módzataira vonatkozólag a bérlők legtöbbször — kiknek oroszlan-részt a hivatalnokai elem képezi — négy hónapi részletben kívánja már előre letölteszteni bérletét. Vannak olyanok is, kik hat részletben kívánják lefizetni. Egyesületünk jövő hó elsejétől hivatalos nyugtát állít ki a befizetett összegekről melyet elköltözés vagy valamely haláleset, betegség stb esetében (a mennyiben az illető aláírók nem járhatnak a színházba) vissza fog fizetni. — A bérletgyűjtő urak ez uton is tisztelttel felkéretnek, hogy az aláírási ivateket még e mai napon együletünk elnökségéhez át szarmaztatni kegyeskedjenek, hogy így a lugosi vezérszinygámolító egyesületnek határozott választ adhassunk.

Mint teljesen megbízható forrásból értesülünk, az „Alexandrovič-féle“ (Glückmann) szálloda kert helyiségében félig felépült színház akkorra, midőn a társulat Verseczre érkezik — fel fog épülni, a tervezet és az építés iránti szerződés már kész lenne.

Az „E. M. K. E.“ következő átiratot intézte egyesületünkhöz:

981—1893, VI. 10.

Igen tisztelt Testvéregyesület!

Az ezredéves országos kiállítás II-ik jelenkori főcsoportjának egyik osztályába tel van véve a Közművelődés is *különös tekintettel az irodalom és a sajtó termékeire, valamint a tudományos és közművelődési intézetek és egyesületek működésére.“

E program alapján kétségtelen, hogy a nemzetünk nagyságát és erejét feltüntető emlékeztet kiállításban egyesületeinknek is részt kell venniük valamely alakban és a térről, mint az ország leghatalmasabb társadalmi mozgalmának képviselői nem maradhatunk el. Tényleg a kiállítás illető közművelődési csoportbizottsága felszólalásunkra ki is mondta, hogy egyesületeink részvételét kellőleg támogatni és elősegíteni fogja s megbízott, hogy a testvéregyesületeket részünkről felhívjuk az együttes közreműködésre az intézést kezünkbe téve le.

nitókiasszonynak. A tanügyi bizottság is épülni fog, örülni fog, ha a hír eljut hozzá Mást kell kitalálni kiadjuk Promontorra!

— Nem, úgy nem! Megölik!

— Csak fizetni kell, jól, busásan! Itt vagyok én is!

— Valami gyermektelen családnak, a hól anyát talál az anya helyett — nem rongy pénzért, nem érdekből, a jó szív sugallatából.

— Hallott valamit édes, Diogenesről, meg a lámpájáról — hol találunk mi ilyen embereket!?

— Nagyságodnak széles ismeretsége, tapasztalatai

— No no lelke! De ki áll jól azután a következményekért! Ujsgába hirdetni, hogy kinek kell egy gyerek — nem szokatlan valami ugyan mai napság — de vajjon rá tudná e szánni magát — abban az állásban a miben kegyed van! Ha kislát a dolog ha!

— Talán a vidéken! Ott inkább lehetséges! Kérem, könyörgök, szabadítson ki onnan, a hóvá most kerültem!

— Meglesz, ha akarja még ma! Egy külön bútorozott lakást kerestetek. Még ma beköltözik! Azoknak be kell tönni a szájukat! Holnap új lakásában tanácskozunk. Egy cselédet is fog kapni. Vannak nekem bizalmas embereim, a kik mindazt rendbe hozzák. — Legyen nyugodt.

Ugy is történt! Még az nap délután új lakásba költözök. Nemsokára egy hamisítatlan sváb leány is jelentkezett, hogy ide utasították.

Egy nagy, de csendes házban lett saját otthonom, de a gyermek? Mi lesz az én kis leánnyommal?!

(Folytatása következik.)

Úgyde abban a meggyőződésben lévén, hogy itt az összes testvéregyesületekkel közös akcióra és közös eljárásra van szükség: igazgató választmányunk elhatározta, hogy jelen megkeresésünkkel felhívjuk az összes tisztelt testvéregyesületeket, sziveskedjenek az eszme kivételére nézve, ha magát a hozzájárulást elvileg helyeslik, velünk érintkezésbe lépni, hogy ennek megfelelőleg egyesületünk a továbbiak iránt tisztában legyen s a lehető közös programot kidolgozhassa.

Különösen méltóztatnék kijelenteni, hajlandó-e valamely később kitűzendő időpontra képviselőjét egy Budapesten tartandó esetleges megbeszélő értekezletre kiküldeni, mely találkozás, úgy véljük, legezészerűbb lesz a tervezet megállapítására és egyesületeinknek az egész millennium egyöntetű megünneplése érdekében sem lenne sikertelen.

Főlölegesnek tartván a további nyilatkozatig ezuttal bővebb részletekbe menni, vagyunk hazafias kérésünk, illetve felhívásunk ajánlásával Kolozsvárt, 1893. nov. 10-én,

Az igen tisztelt testvéregyesületnek

Az igazgató választmány nevében

hazafias szolgáló

Bethlen Gábor gróf.

elnök.

Sándor József.

t. alelnök, m. főtitkár.

A választmány ez E. M. K. E. kezdeményését melegen üdvözli, s elhatározza, hogy a megbeszélő értekezletre képviselőt fog küldeni.

Braun Frigyes egyl. péztáros részletes jelentése szerint együletünk készpénze, levonva az eddigi kiadásokat 2713 frt 2 kr. — Takács Gyula főreáliskolai tanár v. tag indítványára elhatározza a választmány, hogy ez idén is úgy, mint az előző években, a főreáliskola nem magyar anyanyelvű, de a magyar nyelv elsajátításában feltűnő eredményt tanúsító tanuló ifjak némi ösztönzése és megjutalmazására 30 frt áru válogatott magyar jutalom könyvet fog az évzáróiskolai ünnepélyen kiosztani. Együletünk választmányának ezen, s azon előbbi intézkedése, hogy a főreáliskola szegényebb tanuló számára közel 100 frt ára tankönyvet szerzett be az iskolai év elején (most év végén vissza szolgáltatják a tanulók az együleti könyvtárba) — bizonyára köztetszést fog aratni az egyesület tagjai között.

Napi hírek.

Dr. Zepeniág Péter a múlt napokban tette le Budapesten az ügyvédi vizsgát, és Rezucha István, (Rezucha Venczel nyug. főreáliskolai tanár fia) a doktoratust. Tanult fiatalságunk e két kitűnő tagjának elért sikereihez ösztönözten gratulálunk!

Gerecz Károly úr, főreáliskolánk tanára a tegnapi napon 15 frtot küldött be szerkesztőségünkhöz, hogy abból 10 frtot a főreáliskolai ösztöndíj alap, 5 frtot, pedig a verseczi református magyar hitközség javára adjunk át az illető helyeken. Ezt a 15 frtot egyik szüle, — ki fia elömenetele felől tudakozódott, felejtette ott a tanár úr asztalán. A nemes szívű adakozónak, — (midőn az összeget nyugtazzuk) — a nyilvánosság téren is kifejezzük köszönetünket.

Halálozás. Thier József verseczi 24 éves fiatal ember, ki utóbbi időben, mint elmebeteg ápolott — a múlt Csütörtökön Budapesten elhunyt. Béka poraira.

Versecz törvényhatósági bizottsága e honapi rendes közgyűlést f. hó 20-án tartotta meg Rudnai Nikolits Sándor főispán ö Mált. elnöke alatt. A gyűlés kezdetén Höschl Frigyes t. h. tag szót kérvén előhozta, hogy a III. oszt. kereseti adónak ez évre történt kivétele alkalmával azon felfedezésre jutottak, hogy a helybeli lapok szerkesztői, mint ilyenek múlt évben adót nem fizettek, s hogy folyó évre Million Methudiusz, mint a „Wersetzer Gebirgsbote“ szerkesztője, Veronits József, mint a „Neue Wersetzer Zeitung“ szerkesztője és Rittinger Ede, mint a „Südung. Wein és Ackerbau Zeitung“ szerkesztője egyenként 30 frttal adóztattak meg (bár szólv véleménye szerint Million 30 frtnyi adójával szemben Veronits csak 3 frttal Rittinger Ede pedig csak 3 krral lett volna megadóztatandó.) és mert különösen utóbbinak lapja évenként csak 12-szer és mint Veronits lapjának ingye-

nes melléklete jelenik meg, minél fogva Rittingernek azon bevallása is, hogy Veronitstól évi 300 frtnyi fizetést húz a valóságnak meg nem felel s csak azt célozza, hogy beszámítás mellett, mint virilista a törvényhatósági bizottság tagjai közt helyet foglalhason. R—r miután a múlt évben a keresk. és iparkamra tagjává nem választatott meg, röktön kiadta lapját minél fogva bár akkor mint szerkesztő adót nem fizetett s a törvénynek a kétszeres beszámítására vonatkozó intézkedése az ő lapjára, mely nem önálló lap nem is vonatkozhatik, s többi adólanak kétszeres beszámítása folytán Rittinger még ma is, mint virilista szerepel, s így más jogosultnak a helyét foglalja el. Ezek előrebocsátása után a következő interpellációt intézi főispánhoz: 1.) Tudomása van-e Ö Máltóságának arról, hogy Rittinger Ede mint „szerkesztő“ azon adójának kétszeres beszámítása folytán, melyet mint „fűstölt hús és szárnyasok szállítója“ fizet, az 1886. évi XXI. t. cz. 26. §. — a alapján az 1893. évi legtöbb adót fizetők névjegyzékébe felvétezt? 2.) A tanácsnál bemutatott koteles példányok révén van-e tudomása főispán úrnak arról, hogy Rittinger Ede nem is önálló szerkesztő, hanem csak egy helybeli heti lapnak fél éves ingyenes mellékletén szerepel, mint ugynevezett szerkesztő, mely mellékletnek ugyan havonként egyszer meg kellene jelennie, de időszakilag meg sem jelent? 3.) Tudomása van-e arról, hogy Rittinger Ede múlt évben mint szerkesztő adót nem is fizetett, mely adónak kellett volna tulajdonképpen a kétszeres beszámítás alapjául szolgálnia? 4.) Miután az igazoló választmányának bemutatott adókiivetés kétségkívül nem volt helyes, kész-e főispán úr arra, hogy ezen tényt constatalja, az illető tisztviselőket a törvénynek ilyenén flagrans megsértése miatt felelőségre vonja, s hogy azon adófizetőt léptesse elő a legtöbb adót fizetők sorába, kinek igazi jogai vannak. Elnöklő főispán erre kijelenteni: tekintettel arra, hogy a legtöbb adót fizetők névjegyzékének megállapítása körüli eljárás kizárólag az igazoló és bíráló választmányok hatásköréhez tartozik, — ezen interpellációra választ nem adhat, és semmi fele vizsgálatot nem indíthat meg — a közgyűlés által tudomásul vétetik Höschl Frigyes thb. tag erre azon megjegyzéssel, hogy ezen egész fellépése a szerinte helytelen kimutatás miatt csak az illető képviselők ellen van irányozva, kijelenti, hogy a választást nem vesszi tudomásul s hogy ezen eljárása ellen felebbezni fog. A közgyűlés a fellebbezést szintén tudomásul veszi. Tárgyaltattott a nagym. kir. belügyminiszteriumnak f. é. június hó 7-én 46458 p. alatt kelt leirata melyel a főreáliskola kibővítésére vonatkozó tervek elfogadásá és a költségek mikénti fedezése tárgyában f. é. májushó 25-én 83/4008 p. alatt hozott közgyűlési határozat egész terjedelmében jóváhagyott azzal, hogy néhány vaspartó a leszamolási tervben a keresk. miniszterium által megjelölt erősebb minőségben nyerjen alkalmazást. A tanács indítványára — ezen magas leirat egyhangulag tudomásul vétetvén, utasítatik a városi a tanács, miszerint az építkezés biztosítása céljából mielőbb árlejtést tartson, s ennek eredményét a közgyűlésnek muttassa be. Beterjesztetett főispánnak azon értesítése, mely szerint az igazoló választmány tagjává Seidl Ferencz kiesett tag helyébe f. é. Deczember hó végeig terjedő megbízással Rottler Ferencz thb. tag neveztetett ki. Tudomásul vétetik. Tárgyaltattott Temes varmegye alispánjának azon átirata, mely szerint az ideai lotenyésztési jutalomdíjosztás Verseczen tartatnék meg, ha a város közonsége a kitűzendő díjakhoz legalább 100 frttal hozzájárul és a szükségelt teret díjtalanul átengedi. A városi tanács indítványára melyet Rottler Ferencz és Höschl Frigyes thb. tagok is hathatósan támogattak. A lotenyésztésnek Verseczen leendő emelése érdekében az ideai jutalom díjosztás céljaira azon fellétel alatt, hogy az Verseczen tartatik meg, egyhangulag 100 frt szavaztatik meg. A szükségelt tér ingyenes átengedésével a tanács bizatik meg, mely határozat kegyes jóváhagyás végett a nagym. kir. belügyminiszteriumhoz felterjesztendő. Dr. Miloszavlyevics György és társai indítványozzák, hogy a városi tisztviselők fizetési szabályoztatásnak illetőleg emeltesenek fel. A közgyűlés elvben már most elfogadja az indítványt és megbizta a szabályrendeleti es penzugyi bizottságot, hogy részletes tervet nyújtson a közgyűlés elé. A adóügyi tanácsnoki allásra Vrgovics Szilárd választatott meg 44 szavazattal, Bodry Mihály 24 szavazata ellenében, a harmadik jelölt Csernay

János csak egy szavazatot nyert. A városi tanács indítványára kimondja a közgyűlés hogy az utca tisztítást bérbe fogja adni s felhívja a rendőrkapitányt, hogy ezután az utcák tisztítását öntözés után eszközöltesse. A hollandi gazdasági és telepítési tarsulatnak megengedték, hogy Versecztől a Laudon tanyáig általa tervezett telefon vezetékét a pancsovai úton keresztül vezethesse. Ezen telefon hálózathoz a város tulajdonát képező nagyréti szivattyútelepnek a központhoz leendő összeköttetése céljából Versecz város közönsége is készséggel csatlakozik a megajánlott feltételek alatt, hogy t. i. a várostól a Bethlen tanyáig a költségek $\frac{1}{3}$ részét, innen a szivattyú telepig pedig azoknak felét fogja fizetni a város. Gumbinger János városi képviselői állásáról lemond, Lemon dása elfogadjatik. Braun Anna születő oklevele kihirdetettik. Moldován Simon tisztí ügyész egészsége helyreállítása céljából hat heti szabadságot nyer. Friedrich Károly városi tanács szabadságideje szeptember hó végeig meghosszabbítatik. Milunov Timót városi adótiszt szabadságideje július hó 11-ig meghosszabbítatik, Bosnacsy Alfréd városi irnok két hónapi szabadságot kap. Gerdecz Ilona tanítónőnek 200 frt előleget ad a város.

A vizsgák. Junius hónap az iskolák aratás hónapja. Tíz hónapi iskolai munkának ez adja meg a savát. Komoly pedagógusok rég óta vitatkoznak a kérdés fölött, ha valjon van-e valami jelentősége a tanév végi vizsgának vagy nincs. Az egyik csapat azt mondja, hogy nincs, mert a tanuló nem azért tanul hosszú tíz hónapig, hogy a vizsgán felelni tudjon, hanem azért, hogy egyáltalán tudjon. Így a vizsga fölösleges valami, mert hiszen azt, hogy valamelyik gyermek mit tanult, az egész évi szorgalom és előmenetel, nem pedig az a pár szó határozza meg, amit a vizsgán felel. A másik csoport azonban azt állítja, hogy a vizsga igenis szükséges, mert a gyermekeket öntudatra, tudásunknak közlésére, bátorásra szoktatja, ez pedig fontos dolog. Az eldöntetlen kérdés mellett, hát szépen folynak évi-évre a zárvizsgák. Aggódó mamák szépen kiöltöztetik a kicsinyeket, gondos apák feketébe öltöznék s szinte dobog a szívük, mikor a saját édes vérükre kerül a sor. Hát ha elakad, hát ha nem tud majd felelni, nagy dolog volna az! A kicsinyek apró szive is hevesebben ver, habár nincs is mitől félniök. A halvány arcocskák kipirulnak a komoly testület láttára, amely ilyenkor megjelen a fejő melegben, a minővé az iskolaterem hőmérséklete változik, megtanulják érezni azt a sajátosság elfogultságot, amit az idegek szokatlan feszültsége idéz elő s aminek a közönséges életben azt a technikus terminusa: duck! Hanem ez hamar elmúlik. Hiszen a tanító bácsik, meg az iskolaszéki, meg a tisztelendő bácsik, meg a nénik, akik ott megjelennek, olyan jószágon, olyan szeliden bánnak a vizsgázó apróságokkal, hogy azoktól igazán nem lehet félni. És lassankint leperog a vizsgák nehéz ideje. A fehérruhás leánykák, a szépen megfésült borzas fiúcskák rajként özönlének ki az iskolatalk közl, kezükben a bizonyítványokkal, értesítővel, ami pedig már a nagy druk előt is szépen ki volt állítva, ki volt nyomtatva. Olyik jutalmat is szorongat, szép képet, könyvet, ajándékot: a szorgalmat, a tudást elismerő jelvényeket. És ezzel elérkezik a nagy vakáció vágyott, édesen várt, boldog két hónapja, ami alatt nem kell könyvekkel kibéledni, nem kell penzumokat gyártani — ami a szabadság és a játék idősaka, a boldog gyermekkor legédesebb szórakozásainak évenként megújuló gondtalan kora. Csak élvezzék is a gyermekek ezt a boldog időt mentől jobban, hiszen ha az iskolai életből kikerülnek — ugyis nehéz lesz megszokni azt a nehezebb részt, amit úgy hívnak hogy élet iskolája! — Attérve községi iskoláink vizsgálatára, a legnagyobb örömmel kell constatálnunk, hogy mióta iskolaszékünk elhatározta a magyar tannyelvnek fokozatos behozatalát, s mióta a magyar nyelvet nem ismerő veterán tanítók helyébe fiatalabb s magyarul értő és érző tanfériak kerültek, nem csak a magyar nyelvben, de általánosságban is szembeszökő a haladás. Különösen feltűnő ez a haladás a tisztelendő nővérek vezetésére bizott községi elemi és polgári leányiskolában, hol a tanítványok elvégezvén a polgári leányiskola osztályait teljesen elsajátítják a magyar nyelvet. Magyarúl feleltek minden tárgyából jó kiejéssel és helyes hanghordozással. — A múlt Pénteken megtartott ének- és zenevizsgálaton zsűfölvá volt a nagy munkaterem elegáns közönséggel. A műsor 24 számból állott. Szavalt ének és zene váltakoztak. Daum Miksa regenschori, zenetaniós és az ügyes és szorgalmas zongoratanítónő felőlben elismerésre méltó szép eredményt tudtak felmutatni. A kézimunka és rajkiállítás, finom ízlésű tanuskodó csinnal volt elrendezve. Láttuk, hogy a gyakorlati szempont mindinkább kezd érvényesülni, a régi czopfos, szemrontó és izléstelen

kézimunkák kiszorulnak. A növendékek írásmutatóványai remek. A rajzok sokkal jobbak, mint az előző években, e tekintetben si kezdik már követni az utasításokat, pár év múlva meg fogjuk már érni, hogy a haszontalan tájképek, agyon strafirozott és retusirozott virágbukák helyett, a stilszerű ornamentika foglalja el egyedül jogos helyét.

Főreáliskolában a múlt Hetfőn tartottak meg az érettségi vizsgálatok ngos és főtiszt. Nátafalussy Kornél tankerületi királyi főigazgató elnöke alatt. A magy. kir. vallás és közoktatásügyi miniszter által kiküldött kormánybiztos Lóczy egyetem professzor, másnév hivatalos teendő miatt nem jelenhetett meg. Érettségi vizsgálatra 9-en jelentkeztek a főreáliskola 8-ik osztályából és 1 magán tanuló Ujvidékről. A magán tanuló azonban a vizsgálat előtt visszalépett s így kilenczen maradtak. Az írásbeli vizsgálaton mindanyian megfeleltek a követelményeknek és szóbelire bocsáttattak. — Nagy örömet keltett városunk polgársága és iskolánk barátai körében, hogy mind a kilencz ifju megfelelt a szóbeli vizsgálat követelményeinek is. Nátafalussy főigazgató, a szép eredmény felett, ki is fejezte elismerését a buzgó tanári testület tagjai előtt, kik daczára a sok nehézségnek (négy öt féle anyanyelvű tanulókat latogatják a főreáliskolát) úgy a múlt estendőben, mint az idén is ily eredményt tudtak felmutatni. — A kilencz jelentkező közül „jól“ érettek: Lachstädter Ottó, Neukomm Balint, Gyurits Miklós és Weiner Henrik; érettek: Boiger Rezső, Heegn Rezső, Jovánovits Szevetolik Korger Károly és Szoczek Rezső. Az érettségit tett tanulók között van 7 verseczi és 2 vidéki.

Meghívó. A verseczi községi főreáliskola ifjusága f. hó 29-én, azaz csütörtökön délelőtt 10 ótákor az intézet nagy termében örömmünnepelet rendez, melyre az iskola nagyérdemű pártfogóit és a t. cz. közönséget tisztelettel meghívja. Program: „Eleven öröd“, Konti Józseftől. Előadja a főreáliskolai zenekar. 2. „Alkalmi beszéd“, Tartja a főreáliskola igazgatója. 3. „Hogy álmod csendesebb legyen“, Egressy Benitől. Előadja a főreáliskolai férfikar. 5. „Isten, király, haza“, a legnemesebb jelszavak. Irta és felolvassa Gyurits Miklós érettségi vizsgálatot tett tanuló. 5. „Magyar dalok“, Előadja a főreáliskolai zenekar. 6. „Első szobor“, Irta Vörösmarty Mihály. Szavalja Miklóssy István VII. oszt. tanuló. 7. „Szózat“, Énekl az ifjusági vegyeskar. 8. „A szegény vándorló legényről“, Irta Tolnai Lajos. Szavalja Szoczek Rezső érettségi vizsgálatot tett tanuló. 9. „Népdalok“, Soloének, harmonium kísérete mellett. Énekl Heegn Reinhold érettségi vizsgálatot tett tanuló. 10. „Írás közben“, Petőfitől. Tréfás költemény. Szavalja Lachstädter Ottó érettségi vizsgálatot tett tanuló. 11. „Fekete szem éjszakája“, Előadja a főreáliskolai férfikar. 12. „Az örült“, Petőfitől. Szavalja Rigyitsky Sándor VII. o. tanuló. 13. Jutalomdíjak kiosztása. 14. „Bucszó“, a VIII. osztályu tanulók nevében. Irta és mondja Weiner Henrik érettségi vizsgálatot tett tanuló. 15. „Hunyadi-induló“, Erkel Ferencztől. Előadja a főreáliskolai zenekar.

Tornaverseny. A főreáliskolában jövő kedden tartandó tornaverseny sorrendje a következő leendő: d. u. 4 óraker az I—IV. osztályok tornavizsgálata, után az V., VI., VII. osztályok tornaversenye. 1. Felvonulás. 2. Szabadgyakorlat. 3. a) Súlydobás V., VI. oszt. b) Súlyemelés VII. oszt. 4. a) Magasugras V., VI. oszt. b) Tavugrás VII. oszt. 5. Versenyfutás falábon V., VI., VII. oszt. 6. Versenyfutás hátrafelé V., VI., VII. oszt. 7. Lapdadobás V., VI., VII. oszt. 8. Versenyfutás V. VI. oszt. 9. Versenyfutás VII. oszt.

Egy kis statisztika. Névmagyarosítás, belügyminiszteri jóváhagyással 1892-ben összesen 781 történt, 59-el több mint 1891-ben. A névmagyarosítást még mindig izraelita polgártársaink veszik leginkább igénybe. Ugyanis a névmagyarosítások fent közölt számából felenél több — 468 az izraelitákra esik, míg 237, r. kath., 35 ág. ev 18 reform., 15 gör., kat. és 8 gör. vallásu.

A Mayering-féle 4 elemi és 4 polg. oszt. nevelő és tanintézetben az évrő vizsgák junius hó 27 és 28-an tartattnak meg; 28-an delután 4-től ének és zenevizsga. Ezen nyilvános vizsgákhoz a tisztelt szülék és tanúgybaratok minél nagyobb számban megjeleni felkértnak. M.

Gerő Vilmos nyilvánossági joggal felruházott magan elemi iskolájában a vizsgálatok holnap hétfőn délelőt és delután fognak megtartatni. A királyi tanfelügyelő vizsgálati elnökül ngos és főtiszt, Henny Sebestyén prépost-

plébánost küldte ki. Ezen vizsgálatra a szülék és tanúgybaratok tisztelettel meghivatnak.

A dohány-nagyfőzsdé, mely eddig a Zoffmann-féle házban, az Andrassy-sétateren na gyon is szük és czélszerűtlen helyiséggel bírt, a mult napokban ugyancsak az Andrassy-sétateren fekvő Georgievits M.-féle házba költözött át, hol igen szép helyiségei vannak.

Erettek táncmulatsága. A helybeli főreáliskolában érettségi vizsgálatot tett ifjak f. j. hó 29-én csütörtökön táncmulatságot rendeznek a városkerti lövőház nagy termében, melynek tiszta jövedelmét valamely jótékony célra fogják fordítani. — Kár, hogy ezen körülmény nincs jelezve a meghívón.

Főhérttemplomban az érettségi vizsgálatra 13 ifju jelentkezett, „Jól“ érett lett egy (verseczi ifju, a nemrégiben elhunyt Vásits árvasz. előadó fia); — egyszerűen érett 11, egy jelentkező pedig egy évre vizsautasítatott.

Megjutalmazott iparos tanoncok. A helybeli iparos tanonc iskola szorgalmas tanulói közt 164 korona jutalmat osztott ki a mult vasárnap Waldherr József igazgató.

Furfangos kereskedő. A mult héten nagy feltűnést keltett városzerte azon rejtélyes egyeniség, ki bekopogtatván minden házba, hallatlan olcsó arakon adott el kifogyhatlan mennyiségű és különböző minőségű órákat, sőt a egyik helybeli zálogkölcsonzó intézetben „en masse“ csapta be az ezüst cylinder-, anker- és cronometereket. Szemfüles rendőrségünk előtt méltan kelthetett feltűnést az ipse, ki teljesen elfeledte, hogy a hazaláshoz rendőri igazolvány is szükséges. A főkapitány hoppon vette az óraelárúsítót, — Kérem én bejegyzett czéggel bíró óra-kereskedő vagyok. Azt mindenki mondhatja — igazolja magát — nem tudja? tessék csak egy kicsit beszélni a dutyiba — majd utanna járunk a dolognak. Folyt a sürgönyváltás Versecz, Lugos és Karánsebes rendőrsége közt.

— Ugy-e igazam volt kérem?
— Nem egészen, mert miért házalt igazolvány nélkül? miért csapta be azt a sok órat a zálogházba?

— Főkapitány uram! a mai konkurrens világban nagyon is „klug“ legyen az ember, ha boldogulni akar. Tessék itt vannak a gyarak számlái, hogy én ennyi meg ennyi órat rendeltem, — itt a postavevény is, hogy ennyi meg ennyi pénzt küldtem el gyarak czimére.

— Erthetetlen! miért pocskolja el tehát potom pénzen az óráit?

— Szokta a rendőrkapitány úr a helybeli német lapokat olvasni? — Igen? kérem éppen itt van egy exempláris!

— Tessék! a nyílt térben (biz azt meg kellett fizetni) köszönetet mondok a Köszl-féle magán zálogintézetnek, mert a becsapott órákra annyit adott éppen, a mennyibe az órák nekem kerültek.

— Kérem, ez pompás üzlet! Tegyük fel, hogy én 8 frtért kapok egy ezüst órat (kapok prompásakat, ha 50-et 100-at rendelek meg) A zálogházas ad az órára éppen 8 frtot, a zálogczédulet eladom 2—3 frtért. Az már tiszta „re-bach“ — a pénzt hónapokig forgathatom!

— Ezért szavaztam nyilvános köszönetet a verseczi zálogháznak, s hívtam fel a t. cz. publikum figyelmét arra, hogy mily áldáshozó intézmény is az.

— Persze, hogy különös — de faktum! Nekünk kereskedőknek az a jelszavunk: „Szemes a világ“!

A Kossuth-nóta román nyelven. Bozsgáni Flóriás karánsebesi ügyvéd a Kossuth-nótát lefordította román nyelvre s kiadta az Ungaria című román folyóirat legutóbbi számában. A sikerült fordítás így hangzik:

Kossuth Lajos da de stire
Regimentu-i spre perire
Mai odata când va zice,
Tot cu destul ne vom duce . . .
Vivat tera mea!

Pica plóia rotunzia
Lui Kossuth pre paralia;
Precum plóia il stropeste;
Dömne asa-l alduste . . .
Vivat tara mea!

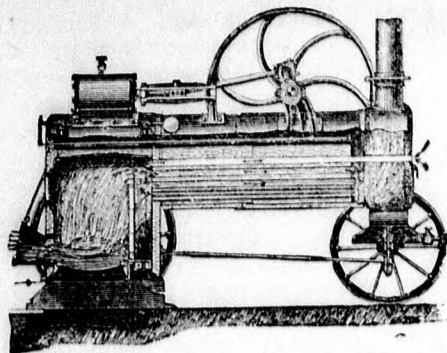
Ungaria mama-'mi este
Kossuth Lajos tata-'mi este
Si diu dragostea de mama
Mam facut taicii catana
Vivat tara mea!

Szerkesztői levelezés.

K—n, Pancsova. Nagyon köszönöm, nem lehetetlen ugyan, de inkább Erdély felé szeretném fordítani a szekereim rúdját. Üdvözet!

Kotzó Pál,

gépészmérnök
Budapest, Üllői-út 18. szám alatt

Ajánl 1 1/2, 3, 3 1/2 és 4-lőerejű

szöges cséplőkészleteket

továbbá 4, 5, 6, 8, 10 és 12 lőerejű

sines gőzcséplőkészleteket,

hosszú szalmarázókkal, alsó szelelével és rendkívül nagy felületű rostákkal, árpahéjazóval és választóhengerrel.

Fa- és szénfűtésű és eredeti szalmalító

GŐZMOZGONYOKAT

Továbbá **R. GARRETT & SONS** felülmulthatatlan 40% tüzelőanyag megtakarító

Compound gőzmozgonyokat

legjobbnak elismert brandfordi önműködő amerikai kévekötő aratógépeket. Eredeti amerikai szénagyűjtőt 1 vagy 2 lő befogására alkalmazható kombinált rúddal. Sorvető és szorvető gépeket és mindennemű egyéb kisebb gazdasági gépeket.

Jutányos árak! — Kedvező feltételek!

2066 sz. — 1893.

Hirdetmény.

A himlőoltásról szóló 1887 évi XXII. t. cz. alapján minden szülő, gyám és egyáltalában az, kire gyermek gondozás bízva van, köteles amennyiben a gyermek a valódi himlő betegségen át nem esett, azt annak első évében himlő ellen beoltatnia.

Az összes 1892. évben született gyermekeknek beoltása f. évi május hó 28-tól bezárólag június hó 26-ig terjedő időközben minden vasárnap és hétfő napon délután 3—5 óráig a városház épületben fog eszközölni.

1—50 frt. pénzbüntetés terhe alatt felhívának tehát valamennyi szülő, gyámok és gyermek gondozók, hogy tavaly született gyermekeit a fent kitétt időben beoltatásuk, s 8 nappal azután a siker ellenőrzése ezéjjából a fent említett helyiségbe behozassák, vagy pedig az esetleg már megtörtént sikeres beoltásról valamely magánorvos bizonyítványát az oltóbizottságnak benyújtsák.

Versecz város rendőrkapitányasága 1893. évi május hó 17-én.

Bodó, rendőrkapitány.

Ügyes közvetítők

(agenssek)

kik törvényesen kibocsátott sorsjegyek elárúsításával foglalkozni kívánnak, magas jutalékot (provizio), vagy sikeres működés esetében esetleg rendes fizetést is kaphatnak. Ajánlatok a „Magyar Merkur“-hoz Budapest IV., Hatvani utca 15-ik szám küldendő.

A Horgony-Pain-Expeller

Ezen rég jönnek bizonyított bedürzsölés, eszű, kösvény, hátfájalmak és meghűlés ellen a világ minden részén el van terjedve és kitűnő hatása által

→ a legjobb ←

báziszer hírnevét elnyerte A valódi Horgony-Pain-Expeller majdnem minden gyógyszerárban kapható 40 kros, 70 kros és 1 frt. 20 kros füvegekben és így a legolcsóbb

háziszer.

Diège-ZERMATT Railway

A „Visp Zermatt“-i fogaskerekű vasút Svájcban.

(Vallis canton.)

Pár év óta egymásután keletkeznek a vasutak Svájcban, melyek vagy a legérdekesebb hegy-csúcsokhoz vagy a magasban fekvő völgykatlanokhoz vezetnek. A legújabb keletkezett vasutak közé számítható az 1891-ben teljesen kiépült „Visp Zermatt“-fele pálya, melynek vágányai a bordus Rhona völgyet, a Monte-Roza havasával kötik össze. As eddigi 9 órai út egy 35 kilométer hosszú vasutvonallal helyettesített, mely helyenként az Abt-fele rendszerű fogaskerekű vasut körülből 8 kilométer hosszú és maximális emelkedése 12 1/2%. A felső vidéken átfutó, és igazi műremek építésű vasut két óra alatt szállítja az utazót Vispből Zermatt-ra, s e körülmény a természet itt látható szépségeiért odaömlő rajongók számát ezekkel fogja szaporítani.

A ősrégi Visp városban, melynek temploma és épületei még most is magukon viselik az 1855.

földregés nyomait. A képponk is látható újhíd egyik szárazföldi íve alatt s később vashidon robog át a vasut s fogas kerekeivel felkuszik a sziklakra, elmellőzvé a szegény kunyhókból álló Stalden falut. Balra a magasban trónol a staldenriedeni kápolna s elől szembe tűnik „Son-nighorn“, melynek széles bázisa a Zermatt völgyet választja el a Saas völgyétől. A vasut Stalden (815 méter a tengerszín felett) állomás mellett egy alaguton jut át egy kiszökellő sziklahegyen át Visphez a havasok e gyönyörű lányához, s egy három kilométer hosszú keskeny sziklaúton halad a vadregényes Mühlebach szakadékhöz, mely 67 méter hosszú és 45 méter magas viadukttal van áthaladva.

Pár méterrel tovább egy vashidon áthalad a „Faulleinn“ patakon és eléri a „Kalpetran“ állomást. Itt elragadó kilátás nyílik meg. A zöld réttel borított fensíkok mellett az „Alpendörfchen“ köszönt, melynek tyúkjait, mint a hogy a nép élceze állítja, meg kell patkolni, hogy a meredek lejtőkről le ne essenek. A láthatáron feltűnik a „Brunneghorn“ (3845 m.) és a fénylő „Weisshorn“ (4512 m.) jégkoszorúta csúcs, balra a hatalmas „Mellen“ hegység sorakozik, közöttük a „Mischabel“ csoport, melynek legmagasabb csúcsa 4554 m. Kalpetran mellett fekszik Svájc legmagasabb szőlőhegye, melynek termése olyan is lehet azután. A vonal érinti azután a regényes Kipfen faluskat, át megy a „Visp“-en és érinti az óriási hegyszakadékokkal és ledült fenyűfákkal teli szakadékat. Fölfelé haladva látszik a „Cyklopendamm“ és „Lauhorn“, valamint a bizzarr obeliszekből alkotott „Gabelhorn“, mely nyugatról sziklavárakkal van határolva, melyek közül a „Jung-bach“ az ősrégi kötőmegeken át leszaladt. Nemsokára elérjük „St. Nikolaus“ állomást (1130 m.) a gyönyörűen fekvő faluval, melyben nagy és kényelmes szálloda van. Innen festői erdő részleteken keresztül ismét a Visphez száll le, érinti a szegény Ballachernt és Schwidernt, jobbra a Dumi patakot és a Schleier vizesést, és tovább halad Mattsand falu mellett Lerch állomásra, melynek fakunyhóit az ezüsfényű havasok uralják.

Szemben a kékes színű Biesgletscher látszik. A vizesések a természetnek gyönyörű játéka mindenütt feltűnnek, a hová a szem csak tekint. A tájké mindinkább kezd magán hordani a havas hegység jellegét. Randa állomást érjük most el, melynél a falut majdnem tökéletesen elsodorta 1888-ban a „Layina“. A háttérben Breithorn és mellette a Theodul jégár tűnik fel. Áthalad vasutunk több leszakadt törmelék között fedett mezőkön, melyek keletkezésüket a Kien-Gletschernek köszönhetik. Jobbra a hegyszakadékokban látjuk a Hohelicht-Gletschert, óriási lépcsőzeteivel, mely után Tasch állomás következik föltűnően magas és keskeny homlokzatú házaival, messze kivilágító tornyaival, temetőivel valódi havasi falu. Áthaladunk a rohanó Vispen, melynek hullámai vadul ostromolják a mederben fekvő gneisztömböket, melyek daczosan állanak útjába. A folyó zúgását messze túl visítja a mozdony éles futtye.

Vonatunk közeledik a végállomáshoz, túlhaladván 955 m emelkedésen. Rövid alagút vezet Zermatt faluhoz, mely hatalmas havasok által van bezarva, s fölötté milyen merészséggel emelkednek a Matterhorn hatalmas pyramisai. Zermatt 1620 m. fekszik a tengerszín felett, és bár egy nyomorult falucska, idő barnított fagyó szegény lakosságával, hatalmas modern szállodákkal van ellátva és a turisták világhírűvé emelkedett kiránduló helye. A hasonlíthatatlanul szép vidék számtalan kirándulási helylyel bir, melyek közt a kardinalis a Gornegrat hegy (3137 m) egy oly gneiszterasz, mely felül a nagy kiterjedésű Gornier gletscherrel a közelben fekvő Monte-Rozával a jég és hó tengerből emelkedik ki és 18 gletscher nyelvvel és az azok közt elterülő völgyek mélyének titkaival felejthetetlen benyomást tesz az utazóra. A 2590 m. magasban fekvő tavat is sokan látogatják. A tó partján újabb nagy szálloda és egy templom épült, mely a legmagasabban fekvő Istenháza egész Európában.

Versecz. A Kirchner-féle könyvnyomda tulajdona s nyomása.